

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Č.j. UKKTF/41136/2024-1-3

Výpis ze zápisu ze zasedání Vědecké rady KTF UK dne 7. 2. 2024, 13:00

Přítomni

doc. ThLic. Jaroslav Brož, Th.D., S.S.L.
prof. Martin Cajthaml, Ph.D.
doc. Mgr. Jakub Jinek, Dr. phil.
prof. PhDr. Petr Kaleta, Ph.D.
prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.
doc. PhDr. Michaela Ottová, Ph.D.
prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D., DSc.
doc. PhDr. Miloš Sládek, Ph.D.
prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc.
doc. Mgr. Robert Svatoň, Th.D.
doc. ThDr. Rudolf Svoboda, Th.D.
prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.
prof. PhDr. PaedDr. Jindřich Vybíral, DSc.

Omluveni

prof. PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D.
prof. Martin Prudký, Dr.
doc. RNDr. ThLic. Karel Sládek, Ph.D.
doc. PhDr. ThLic. Marek Šmíd, Ph.D.
doc. PhDr. Tomáš Winter, Ph.D.
prof. ThDr. Lubomír Žák

Hosté: Mons. Jan Graubner, velký kancléř KTF; Blanka Kubíková; Martin Junek; Dagmar Junek; Daniela Lunger-Štěrbová

Program

1. Schválení programu
2. Schválení zápisu VR KTF UK z předchozího zasedání (7.6.2023) a hlasování per-rollam (7.11.2023)
3. Habilitační řízení PhDr. Magdaleny Nespěšné Hamsíkové, Ph.D.
4. Návrh na změnu koordinátora vědní oblasti Arts and Culture Studies programu Cooperatio
5. Různé

Zasedání VR KTF UK zahájil ve 13:05 hod proděkan pro vědu (t.č. zastupující děkana). Po kontrole prezenční listiny bylo konstatováno, že VR je usnášeníschopná.

3. Habilitační řízení PhDr. Magdaleny Nespěšné Hamsíkové, Ph.D. (13:15)

Prostřednictvím aplikace MS TEAMS se připojil předseda habilitační komise prof. T. Knoz a člen VR prof. L. Žák.

VEŘEJNÁ ČÁST:

Doc. J. Jinek uvedl habilitační řízení a předal slovo předsedovi habilitační komise prof. T. Knozovi.

Předseda habilitační komise prof. T. Knoz představil členy habilitační komise a shrnul průběh habilitačního řízení. Dne 25. 1. 2024 bylo na setkání habilitační komise vydáno stanovisko. Citací ze stanoviska habilitační komise byl shrnut profesní životopis uchazečky, odborná činnost, včetně významných publikací a pedagogické činnosti, v souvislosti s její odbornou činností byl uveden přesah ve spolupráci s Národní galerií Praha.

Habilitační komise, na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazečky, předkládá Vědecké radě KTF UK návrh jmenovat uchazečku docentkou v oboru Dějiny křesťanského umění.

Dr. M. Nespěšná Hamsíková byla vyzvána k přednesení habilitační přednášky na téma zvolené VR na předchozím zasedání. Přednáška byla zahájena ve 13:25.

Shrnutí habilitační přednášky:

Motiv tzv. silných žen v umění 16. století v Čechách

Fenomén tzv. silných žen byl studovaný v nizozemském a německém prostředí, kde byl sledován soubor specifických témat. V raném humanismu dochází k změně role ženy jako manželky, a to díky příklonu k antické literatuře. Lidstvo bylo v dané době na pokraji vymření, žena tedy hrála důležitou roli, měla svou roli manželky a své cnosti. Důležité dobové texty například Giovanni Boccaccio nebo Kateřina Pisánská a její „Kniha o městě dam“, jejíž součástí je vyobrazení cností (Rozumnost, Poctivost, Spravedlnost). Podobná témata se objevují i v dalších textech 16. století, které navazují na starší literaturu. Exemplum tzv. „silné ženy“ lze nalézt ve dvojí podobě – jednak jde o dobové varování před úklady žen na příkladech antických a biblických hrdinek a na druhé straně stojí žena v podobě kladné historické hrdinky jako ideální, cnotná žena. Příklady uvedených vyobrazení lze nalézt na zámku v Pardubicích, na stropě ve druhém patře Schwarzenberského paláce (tato část paláce byla v dané době určena k užívání přímo ženám). V mnohých šlechtických sídlech zachyceny příklady „silných žen“ v prostorách fraucimoru. Ženy vyobrazovány jako exempla cnosti nebo pomocí Weibermachtu.

Po přednesení habilitační přednášky byla otevřena veřejná diskuse.

– Prof. Royt upozornil na Erasma Rotterdamského a jeho spis o vdovství, a jak se toto projevuje v zobrazování.

– Dr. Nespěšná Hamsíková vzpomněla cykly muže a ženy v Annabergu, kde je zachycena cykličnost života a zobrazení tří fází života s moralistním charakterem, tedy příklady, jak se má člověk chovat. Vdovství bylo chápáno jako nebezpečné, žena přichází o poslušnost k muži (objevuje se právě v textech E. Rotterdamského). Žena má být plna cností.

– Prof. Royt uvedl, že ženy nosily zvláštní oděv určený pro konkrétní stav ženy.

– Prof. Cajthaml se dotázal jaké cnosti byly zásadní a jaké byly představy daných cností.

- Dr. Nespěšná Hamsíková odpověděla, že cnosti byly přesně definovány u muže. Úlohou ženy bylo vychovávat rodinu a cnostmi byly zejména pokora, poslušnost, skromnost, moudrost pro výchovu potomků a statečnost (vzorem byla např. Judita).
- Prof. Vlnas se dotázal na zobrazení Evy a spojení s prvním hříchem. Další zobrazení Evy v negativním smyslu, tedy jak negativně ovlivnila muže - Adama. Dají se najít příklady v Českém prostředí, kromě Cranacha?
 - Dr. Nespěšná Hamsíková uvedla příklady zobrazení Evy, která násilně věnuje jablko Adamovi u Hanse Baldunga Grüna (Eva jablko Adamovi vnucuje, on se brání). Později se v literatuře začne objevovat, že vinen je muž, že se nechal svést. Dané zobrazení u nás je minimálně dochované.
- Doc. Machula upozornil na cnost – Statečnost. Statečnost, která ob stojí v překonání smrti, u muže jako hrdiny. U starozákonních postav šlo o nebezpečí i v případě žen (Salome, Judita,...). Dotázal se, v čem mohlo být u renesančních žen nebezpečí v běžném životě.
 - Dr. Nespěšná Hamsíková uvedla, že žena byla vnímána jako „nádoba křehká“. Statečnost žen byla vyzdvihoována v souvislosti s porodem. Porodní lůžko bylo vnímáno jako lůžko smrtelné.
- Prof. Ottová se zeptala, kdo byli recipienti daných vyobrazení? Do jakých společenských úrovní byly obrazy určeny?
 - Dr. Nespěšná Hamsíková uvedla, že náměty s exemply cností se objevují také u měšťanů povýšených do šlechtického stavu, dané hodnoty se týkaly hlavně šlechtických sídel. Recipienty byli muži i ženy.
- Doc. Jinek se dotázal na zobrazení Fortuny a konceptu virtù podle Machiavelliho a na jaké pojetí lze v literatuře nebo ve výtvarném zobrazení narazit?
 - Dr. Nespěšná Hamsíková vzpomněla motiv, kdy se opakuje správný život ve cnosti a osobnost Jana Češky, vychovatele šlechtických dětí u Pernštejnů na zámku v Pardubicích, v jeho literárních pracích byly mnohé zdroje i pro výtvarné umění.

Doc. Jinek uzavřel rozpravu a vyzval oponenty k přednesení posudků habilitační práce.

Doc. Nokkala Miltová vyzdvihla dlouhodobou práci na daném tématu a období. Habilitační práce koncipována jako výzkum zámku v Horšovském Týně, stavební vývoj, objednavatelské pozadí a další. Logicky a chronologicky řazený, pečlivě zpracovaný text. Podněty k diskuzi se týkají absence prací moravských kolegů (Jiří Kroupa, Ondřej Jakubec – témata k srovnávacímu materiálu.) Metodologické vymezení práce mohlo být ještě shrnuto v závěru práce. Přínosem práce je korekce stávajícího poznání, posouvá stav bádání.

Doc. Kubíková vidí habilitační práci jako záslužné a zajímavé téma, které je velmi těžké. Přes velký rozsah pojmato komplexně. Logické členění práce, pečlivé zpracování malířské výzdoby, přes četné poškození a retuše. Práce s grafikou a díky tomu mnohá zjištění.

Prof. Knoz shrnul posudek nepřítomného doc. Marka, jehož posudek byl v závěru nedoporučující. Upozorňuje zejména na chybějící zahraniční literaturu a nutnost zpracování aktuální literatury.

Doc. J. Jinek uvedl, že habilitandka byla se zněním posudků předem obeznámena a vyzval k vyjádření k posudkům.

- Doc. Hamsíková poděkovala za všechny kritické připomínky. Na obhajobu bylo uvedeno, že Horšovský Týn stál na počátku stavebního rozvoje renesančních sídel, proto zámku byla věnována stěžejní pozornost. Do dalšího textu je ambice doplnění srovnání se zámekem v Telči. V plánu je zapojení do týmu v rámci velkého grantu na výzkum v této oblasti. Habilitační práci měl být položen základní kámen pro možnost dalšího rozvoje tématu. K detailům a ikonografickému rozboru několik výkladů, mnoho motivů se zde objevuje v našem prostředí poprvé (není dříve dochováno). Literatura zmíněná v posudcích jako chybějící může být doplněna. S určitou literaturou polemika o dataci, na základě nových dendrologických průzkumů, proto nezmiňováno.

– prof. Slaviček se zarazil nad velmi stručným závěrem a dotazoval se na název práce „Zrcadlo...“ a metodologii.

– Dr. název uvedla, že název vyplynul sám v rámci souvislosti historických událostí a stavebního rozvoje a výzdoby. Závěr by mohl být rozpracovanější, což se chystá do tištěné podoby textu.

– prof. Slaviček trvá na tom, že studie by se měla sumarizovat. Chybí také kontext s Moravou a zapracování práce prof. Knoze.

– Dr. Hamsíková si je uvedené výtky vědoma a toto doplní do připravované publikace.

- Prof. Knoz shrnul, že další studie a rozsáhlejší závěr je možno doplnit, včetně rozsáhlého propojení s Lobkovici a Pernštejnou. Je velmi těžké psát o renesančním zámku v obecné rovině.

Doc. Jinek poděkoval za vysvětlení, a protože nebyly žádné další dotazy ukončil veřejnou část.

NEVEŘEJNÁ ČÁST:

Zvoleni byli dva skrutátoři (prof. M. Ottová a doc. R. Svatoň)

VR KTF UK přistoupila k tajnému hlasování o návrhu na jmenování Dr. M. Nespěšné Hamsíkové docentkou.

Z počtu členů VR KTF UK (19) se hlasování zúčastnilo 14 členů, 12 hlasovalo pro, 0 proti, 2 se zdrželi.

Počet členů VR fakulty celkem	19
Počet přítomných členů VR fakulty	14
Počet kladných hlasů	12
Počet záporných hlasů	0
Zdrželo se	2
Počet neplatných hlasů	0

Usnesení: VR KTF UK souhlasí s návrhem na jmenování PhDr. Magdaleny Nespěšné Hamsíkové, Ph.D. docentkou. VR KTF UK ve smyslu § 72 odst. 9 a 11 zákona o vysokých školách navrhuje rektorce Univerzity Karlovy jmenování PhDr. Magdaleny Nespěšné Hamsíkové, Ph.D. docentkou pro obor Dějiny křesťanského umění a postupuje rektorce tento návrh k dalšímu řízení.

VEŘEJNÁ ČÁST:

Doc. Jinek oznámil výsledek tajného hlasování a stanovisko VR s doporučením ke jmenování docentkou. Kandidátce pogrataloval.

V Praze, dne 12. 2. 2024 zapsala M. Nová

doc. Jakub Jinek, Dr. phil.
Proděkan pro vědu KTF UK
(t.č. zastupující děkana)